REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emerio Lesner., Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppolik. In Budapesta la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut)
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVI.

„GAZETA“ iese în fie-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brasov
Administrațiunea, Piața mare, Têrgul Inului Nr. 30. etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șese luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe șése luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 136. **Brașov, Sâmbătă 21 Iunie (4 Iulie).** **1903.**

Crisa partidului kossuthist.

Când am aprețiat esclamările caracteristice, cu cari cei din stânga estremă au întêmpinat declarările noului ministru-president, făcute în ședința de Marți; când am arătat, că Barabaș și aderenții sei personali intorcêndu-se spre contele Khuen-Hedervary, au strigat: „ne-ai păcălit, ne-ai înșelat!“ am dis, că presimțul acesta al celor din céta lui Barabaș póte sĕ fie mai acomodat realității, decât scurta lor prevedere, ce s'a esprimat în cuvintele: „dér ne vom sci noi ajuta!“

N'aveam sciință încă, pe când am scris aceste, despre conferența cea critică, ce a avut'o partidul independent în nóptea de Marți spre Miercuri, despre demisiunea lui Francisc Kossuth ca președinte al partidului și despre eșirea lui din partid cu alți cinci amici ai sei.

Cuvintele, ce le-a adresat Kossuth în momentul grav de despărțire soților sĕi din partid, au fost aprópe profetice. Ele justifică pe deplin judecata nóstră de mai sus și esplică motivele, pentru cari fiiul dictatorului de odinióră al Ungariei nu e nici-decum de părere, că ar fi consult și cuminte ca partidul independist sĕ provóce de-adreptul forța militară a monarchiei, prin călcarea cuvêntului dat guvernului și continuarea obstrucțiunei.

Când a vĕdut, că partea cea mai mare din partidul lui, cu vice-președintele Barabaș în frunte, s'a conjurat pentru a zădărnici invoiéla ce a încheiat'o el cu Khuen-Hedervary în numele partidului și care a fost ratificată de acesta, Francisc Kossuth rosti către soții sĕi de principii următórele grave cuvinte:

„N'am încredere în spiritul „acela public al națiunei, care s'ar „crede destul de tare, încât în mod „triumfător sĕ pótă da piept cu „forța, déca va veni. Nu voiesc așa-„dér ca cu numele meu sĕ espun „țéra a da în brânci cu rușine“.

Cu alte cuvinte Kossuth le-a spus celor mai neastêmpărați din partidul sĕu: Băgați de sémă, căci de veți forța lucrurile prin continuarea obstrucției, veți provoca o reacțiune, față cu care națiunea nu va mai pute isbuti!

Așa a vorbit fiiul lui Ludovic Kossuth, despre care numai cu câteva dile înainte foile din Viena scrieau, că înaintea pretensiunei lui a trebuit sĕ se plece omul de încredere al împĕratului, că sub conducerea lui minoritatea a rĕsturnat principiul majorității și că el este adi stăpân nu numai pe situația interióră a Ungariei, ci pe aceea a monarchiei întregi.

Resónele și precauțiunea lui Francisc Kossuth nu mai au trecere între estremii surescitați de bătaia valurilor agitațiunei, ce a cuprins tótă maghiarimea din țeră la strigătul după armată maghiară, limbă de comandă, embleme maghiare și la țipetele în contra imnului „Gott erhalte“. Curentul intransigent a învins și astfel Kossuth s'a vĕdut constrîns a se retrage din partid, ca sĕ nu trebuiéscă sĕ-și calce cuvêntul dat.

Partidul kossuthist se află în plină crisă. Scisiunea în sînul lui e destul de invederat pronunțată. Cu Kossuth merg toți aderenții sĕi intimi, ér Barabaș rĕmâne cu amicii sĕi, cari formézä de-ocamdată majoritatea. Aceștia din urmă pretind a representa opiniunea poporului maghiar, pe care a nu-o fi cunoscut regretă adênc Kossuth în discursul sĕu de adio.

Dér nu numai partidul oposițional, ci și cel guvernamental este sguduit de o crisă grea.

Care e adi situația lui Khuen-Hedervary în fața acestor apariții? El nu se póte încrede în majoritatea sa, care asemenea privesce la el ca la un strein. Abia s'a presentat dietei și étă că stă față érăși cu obstrucțiunea, căci deja vorbirile lungi, ce se țin asupra programului sĕu, sunt o apucătură obstrucționistă.

Póte că scisiunea în sînul partidului kossuthist sĕ-i vină în ajutor contelui Khuen, se póte ca în cele din urmă sĕ se convingă mulți și din cei-ce au rĕmas cu Barabaș, că nu prea sunt prospecte de a elupta limba de comandă maghiară în armată.

Unde va rĕmâne însĕ părerea poporului agitat, a celor trei-deci de mii de delegați din ținuturile maghiare purtați pe la Pesta, ca sĕ reclame realisarea postulatelor naționale? Cu greu vor mai scăpa acum de spiritele, ce le-au deșteptat.

Khuen Hedervary a ajuns, chiar acum la început, în situația, pe care voia tocmai s'o înlature: în *obstrucțiune*. Cât va dura obstrucția acésta, nu se scie. Fapt este însĕ, că situația e actualmente cât se póte de *critică*, ér gravitatea crisei din Ungaria o măresce și *crisa austriacă*, crisa pactului și crisa dualismului. Situația lui Khuen-Hedervary este estrem de dificilă și din causă, că nu se póte rĕzima pe o majoritate devotată, ér pactul ce l'a încheiat cu Kossuth s'a zădărnicit prin atitudinea majorității membrilor partidului independist, cari sunt deciși a continua lupta în dietă. Mulți dintre politicianii maghiari sunt estrem îngrijați de ceea-ce are sĕ urmeze și nu sunt tocmai rari aceia, cari îngrijați de viitor vĕd înaintea lor plutind fantoma absolutismului.

Germanii austriaci și obstrucțiunea maghiară. Intr'o convorbire, ce a avut'o conducĕtorul partidului german progresist Dr. *Eppinger* c'un diarist din Viena, cel dintâiu s'a pronunțat astfel relativ la situația creată de obstrucțiunea kossuthistă:

„Concesiunile puse în vedere opoșiției maghiare pe teren militar, au făcut în multe părți, însĕ mai cu sémă între Germanii Boemiei. o impresiune forte rea. In afară de desavantagele obiective, ce amenință a resulta din asemeni inovațiuni în organisația armatei comune, — și așa unul din puținii stîlpi ai unității monarchiei, — acest succes al partidului maghiar independist trebue sĕ încurageze și sĕ stimuleze partidele radicale ale tuturor națiunilor, de a procede fără de nici o crutare.

Tocmai Cehii vor fi cei dintâiu, cari arătând asupra esemplului unguresc, vor propaga și vor urma mai departe principiul, că *numai prin esploatarea situațiunei strîmtorate a statului* se póte câștiga *în momente critice* un avantagiu național. Politica de estorcare intenționată de obstrucțiunea cehică în „Reichsrath“, care ar fi sĕ fie copleșită prin realisarea pactului cu Ungaria, va primi prin modul acesta de soluțiune nou nutremênt, și de sigur ea nu va dispăré. Tot așa de aprópe de mintea omului este, că ori-ce concesiune făcuta Ungariei pe contul unității monarchiei, *e aptă a întări ideia autonomistă* și mână apa pe móra adversarilor centralismului, sub care stare de lucruri érăși numai Germanii, apĕrătorii acestui centralism, vor avé sĕ sufere.“

Crisa partidului kossuthist. Am amintit eri, că Francisc *Kossuth*, care a demisionat ca președinte al partidului independist, rugat fiind de o delegație a partidului sĕ priméscă a fi érăși șef, a declarat categoric, că acésta n'o póte face, însĕ n'are sĕ iasă din partid. In urma acésta la propunerea lui *Barabas*, partidul în conferența, ce a avut'o alaltăeri séra, a votat *încredere* lui Francisc *Kossuth* și a decis sĕ mérgă cu toții la locuința lui, ca sĕ-l róge a primi sĕ fie érăși șeful partidului. *Kossuth* a declarat, că între el și între Khuen-Hedervary s'a făcut o *învoială*, căreia adi *nu póte sĕ-i satisfacă*. Părerile lui nu se unesc cu părerile partidului, crede prin urmare că divergențele nu pot fi aplanate, dér *nu ia nici o rĕspundere pentru faptele membrilor partidului*. — *Barabas* l'a rugat din nou pe Kossuth, ca după o gândire de 4—5 dile sĕ dea un rĕspuns în merit, déca primesce ori sĕ fie presidentul partidului. Kossuth s'a învoit și a promis, că o va face. Partidul a decis, ca în locul lui Kossuth de-ocamdată sĕ nu alégă pe nimeni.

„Magyarorszag“ spune, că elementele rĕsboinice sunt decise a urma lupta și sunt hotărîte a trage și consecuențele, adecă a eși din clubul partidului. Patru-deci și cinci de deputați oposiționali vor lupta, fără nici o considerare, pentru „drepturile naționale“.

Partidul liberal încă se află într'o mare fierbere. Numeroși membrii au părăsit Budapesta. „Bud. Hirlap“ spune, că unul din membrii distinși ai acestui partid a dis: „Partidul liberal e pe calea descompunerei. N'a cădut însĕ liberalismul, ci mi-e témă, că un pericol amenință pactul de la 67, déca forțele intacte din partid nu-și vor da mâna, ca sĕ-l salveze“.

Ce dic Austriacii? Unii din membrii partidului liberal au adus din Viena scirea, că acolo e o adevĕrată revoltă din causa concesiunilor, ce i-s'au făcut partidului independist. In cercurile politice austriace sĕ accentuéză părerea, că *împĕratul ar trebui sĕ abdică*, ca sĕ se dea prin acésta o bună lecție celor din Ungaria, unde situația ar fi ajuns la punctul, încât nu pare esclus, ca Francisc Kossuth sĕ devină adi mâne ministru-president. — Scirile acestea sunt rĕspândite, firesce, de diarele maghiare, sciri necontrolate, și noi le înregistrăm numai pentru a arăta, cât de turbure e situațiunea în monarchia dualistă.

Noul Ban croat. Oficiosul *„Bud. Tud.“* anunță, că Majestatea Sa a numit pe contele Teodor *Pejacevich* Ban al Croației-Slovaniei-Dalmației. Mâne, în 4 Iulie, noul Ban va presta jurămêntul.

---

§. 14 în Austria. *„Wiener Zeitung“* publică o patentă împĕrătéscă cu data de 29 Iunie 1903, care dispune, ca dările și competențele, precum și cheltuelile de stat de la 1 Iulie până la 31 Decemvrie sĕ se încasseze, respective sĕ se dea pe basa §-lui 14 din legea fundamentală de la 1867.

Pericolul turco-bulgar. Din *Sofia* se anunță, că trupele bulgare de la frontiera turcéscă au băgat de sémă, că *Turcia concentréză armată la granița bulgară* și în același timp în vilaetele turcesci *gona contra Bulgarilor* a luat érăși proporții mari.

Lucrurile acestea au produs o mare neliniște în întréga Bulgarie și guvernul din Sofia a adresat o notă circulară representanților sĕi din strĕinătate, în care îi îndruméză sĕ facă atente puterile la *pericolul*, ce ar urma din tóte acestea. Nota face responsabilă Pórta de urmări și declară atitudinea Turciei de dușmănósă. Atât Austro-Ungaria, cât și Rusia au însărcinat pe representanții lor din Constantinopol, sĕ *avertiseze* Pórta pentru schimbarea atitudinei sale, care ușor póte da ansă la interpretări greșite.

Pe când din *Constantinopol* se telegrafiéză, că Bulgaria întrégă e stăpânită adi de *curentul rĕsboiului*, marele diar rusesc *„Novoje Vremja“* este informat din Sofia, *că situația în Macedonia e din cele mai desperate.* Autoritățile militare și civile, sub pretextul, că trebue sĕ reglementeze pe membrii comitetelor macedonene, iau atitudine ostilă contra pacinicei populațiuni și o silesc sĕ se refugieze parte în Bulgaria, parte în munți, unde refugiații înmulțesc elementele revoluționare. Din vilaetul Adrianopol s'au refugiat la Burgas 3000 de ómeni. In urma acésta situația guvernului bulgar a devenit fórte dificilă. Numeroșii emigranți macedoneni și populația din Bulgaria este în mare mĕsură agitată. Afară de acésta — declară ministrul president bulgar — Turcia concentréză trupe mari din cavalerie și artilerie la granița bulgară. Situația silesce pe Bulgaria, sĕ stea gata pentru ori-ce eventualitate.

Antecedențele regicidiului din Belgrad.

Despre antecedențele regicidiului din Belgrad se comunică următórele:

Inainte de sĕvîrșirea crimei, conjurații au dobêndit depline garanții din Austria și Rusia, că la cas de detronare a regelui Alesandru, aceste douĕ mari puteri *vor recunósce* pe Petru Karagheorghevici de rege al Serbiei. De sine înțeles, că cele douĕ mari puteri nici nu bănuiau măcar, că părechea regală va fi asasinată.

Ofițerii conjurați, al căror numĕr trecea peste 300, erau în întréga țéră în contact neîntrerupt prin firul telegrafic. Armata inițiată în planul conjurațiunei, a ocupat tóte edificiile postale și aparatele telegrafice erau mănuite de ofițeri.

In interiorul țĕrii trupele erau gata pentru casul când conjuraților din Belgrad

nu li-ar fi succes a-șî duce la bun sfîrșit opera lor și pentru casul când regele Alesandru ar fi aplicat retorsiunî contra lor. S'a plănuit o *revoluțiune* și dimpreună cu populația țerii voiau sĕ detroneze pe Alesandru.

Pentru ca însĕ sĕ se evite vĕrsărî marî de sânge în decursul revoluțiunei, au pus mâna pe depositele de arme și n'ar fi dat arme rĕsculaților civilî, decât în casul cel mai estrem. Cartușele au fost schimbate, așa că în locul cartușelor pline, au pus patrône góle. Oficerii conjurați au făcut imposibil de folosit tunurile prin aceea, că au luat un șurub de la închidĕtórea tunului. Cu astfel de pregătirî, conjurații ușor ar fi putut desarma trupele fidele regelui Alesandru, fără de a-se întîmpla vĕrsărî de sânge mai marî.

Un jubileu de 25 de anî de serviciu.

Primarul orașului nostru, d-l *Francisc Hiemesch*, serbézâ astădî aniversarea a douĕ-decî și cincî de anî, de când a întrat în serviciul comunei Brașov. Deja la adunarea trecută a representanței orășenescî, în care s'a făcut noua alegere a funcționarilor comunei, d-l vice-șpan al comitatului Brașov a accentuat între aplausele generale, că primarul Hiemesch, care a fost cu unanimitate reales în postul sĕu, împlinesce tocmai acum 25 de anî de când servesce cu zel și devotament comuna nóstră urbană, desvoltând o activitate roditóre. D-l Hiemesch a fost timp de aprópe 14 anî căpitan al orașului (șef de poliție), ér la 1898 fu ales primar. A avansat curĕnd, dér în schimb a și corespuns chiemării sale, dând dovedî de deosebită aptitudine și corectitate în oficiu, ceea-ce a contribuit sĕ-șî câștige simpatiile poporațiunei brașovene, a Sașilor nu mai puțin ca a Românilor și Maghiarilor. De la d-l Hiemesch, care este încă în flórea etăței bărbătescî, așteptăm încă mult în ce privesce conducerea dibace a afacerilor orașului nostru. Ii dorim viéță lungă și isbêndî tot mai marî în activitatea sa pentru înaintarea și înflorirea Brașovului!

*

In onórea primarului jubilar s'a aranjat o festivitate intimă. In séra de 2 Iulie corpul funcționarilor orașului, condus de senatorul Oscar Alesius, s'a dus la locuința primarului, ca sĕ-l felicit și sĕ-i mulțuméscă de bunul tratament de care tot-déuna i-a împărtășit și până acum și sĕ-i ureze binecuvêntare de la Dumnedeu. D-l primar *Hiemesch* a rĕspuns mișcat mulțumindu-le de onórea ce i-au făcut și de sentimentele de alipire ce-i dovedesc, asigurându-i în același timp, că și pe viitor vor esista ca și în trecut raporturî intime între d-sa și funcționarî.

In timpul acesta musica comunală sosi dinaintea locuinței d-lui primar. Public numeros se adună aci. Musica a cântat douĕ marșurî și o romanță. Serenada s'a încheiat la órele 8 séra.

După serenadă s'a dat un banchet în onórea primarului la casa de tir de sub Tîmpa. A participat și d-l Fișpan conte Stef. Lazar, d-l vicešpan Frid. Jekel, d-l protonotar Panczel. Seria toastelor a deschis-o d-l senator Alesius, bând pentru cel sĕrbătorit. D-l primar Hiemesch a mulțumit. A toastat apoi d-l fișpan conte Lazar în limba maghiară, apreciând meritele primarului, care a respuns îndată mulțumind fișpanului. D-l vicešpan Dr. Jekel a apreciat activitatea laboriósă a d-lui Hiemesch. Banchetul, la care s-au ținut și alte toaste, a durat până nóptea târdiu.

SCIRILE DILEI.

— 20 Iunie v.

„Mensa academica“ din Clușiŭ. Diarul „E-k“ publică cu mare satisfacție scirea, că în diua de 30 Iunie comitetul cantinei universitare (mensa academica) din Clușiŭ a hotărît, ca pe viitor sĕ fie sever interdis de *a vorbi* în localitățile „mensei“ *în altă limbă, afară de limba maghiară*. Numitul diar accentuéză, că studenții românî, carî beneficiau de inlesnirile acordate la acéstă cantină creată prin „filantropie maghiară“, „abusau“ de ospitalitatea ce li-s'a oferit, vorbind „demonstrativ“ în limba *română*.

Se înțelege, că pentru urechile șoviniste orî-ce vorbă românéscă este echivalentă cu o demonstrație.

Fața cu manifestația cea mai nouă a intoleranței în fosta capitală a Transilvaniei, datoria Românilor trebue sĕ fie a contribui cât mai urgent pentru Masa studenților români din Clușiŭ, unde tinerii noștri se vor bucura cel puțin de libertatea de a vorbi în limba mamei lor, în timpul mâncării.

Din Beiuș ni-se scrie: „In clasa VIII a gimnasiului gr. cat. au fost în anul trecut 53 elevî, din carî nu s'au admis la esamenul de maturitate: 3, au repășit: 6, au fost relegați a repeta esamenul întreg peste un an: 5. Au obținut notă insuficientă dintr'un obiect și vor face corigența la tómnă: 8 inșî, în total: *22*. Au reușit: 31 și anume trei cu distincțiune: *Șerban, Sabo* și un evreu. Cu bine: 9, ér simplu: 19. — La esamen a asistat prodirectorul C. *Natafalusy*, care s'a arătat destul de binevoitor, tóte întrebările le-a pus însĕ dênsul elevilor (! — Red.). —

Aicî acuma se face predarea domeniului noului episcop. Instalarea se va face în Oradea *la 2 August* st. n.“

Masa studenților români din Brașov. A apărut „Darea de sémă V despre masa studenților din Brașov (anul 1902 și 1903) cu o reprivire istorică de Virgil *Onițiu*, director la gimnasiu. Anul ultim au fost împărtășițî de beneficiul „mesei studenților“ 32 studențî, plătindu-se pentru fie-care câte 13 cor. Masa a fost și anul acesta sub grija d-lui Ioan și d-nei Elena Avrigeanu. Fondul general al mesei studenților se urcă la 17.775 coróne 27 banî, către care se mai adaogă fondurile speciale: 1) Ioan și Elena Săbădeanu, 2) Valerin Bologa, 3) Haralambie T. Stănescu, 4) Iordan Munteanu, 5) Elena Andreiŭ Popovicî, în total, efecte: 4600, numĕrar: 20.863 cor. 85 banî. Sporul anului acestuia, numĕrar: 3,665 cor. 31 banî. D-l director V. Onițiu, în calitate de deputat sinodal, a făcut propunerea în sinodul archidiecesan pentru înființarea unui *internat* în Brașov. Ven. consistoriu va presenta la sesiunea din 1904 raport detailat în privința acésta.

Un interview cu T. Herzel. In „Egyenlöség“ din Budapesta un anonim publică un interview avut cu Teodor Herzel din Viena, cunoscutul șef al mișcării *sioniste*. Interviewantul l'a rugat pe Herzel sĕ nu întroducă sionismul în Ungaria, unde *naționalitățile* și de altmintrea fac destul bucluc. „Ce mai nevoie e de-o nouă mișcare naționalistă?“ dicea interviewantul. „Noi ne-am identificat cu trup cu suflet cu Maghiarii“. „Noi suntem Maghiarî“. — „Așa dicețî voi“ rĕspunse Herzel, dér nu vĕ prea crede lumea. — Eu n'am sĕ întind mișcarea asupra Ungariei, fiind-că cât mai curĕnd o sĕ vĕ facețî sioniștî fără sĕ vĕ róge cine-va“. — „Cum așa?“ — „O sĕ vedî, că în Ungaria în curĕnd o sĕ isbucnéscă o *agitație antisemită* mult mai intensivă, decât în Austria și atuncî vrĕnd nevrĕnd o sĕ cădețî în brațele sionismului“.

Este curiósă coincidența afirmării maghiarismului evreilor cu plângerea diarului „Ellenzék“ din Clușiŭ, care dice, că în acel oraș se înmulțesc în fie-care di firmele cu inscripție evreiéscă.

„Intoleranță oficiósă“. Sub titlul acesta „Act.“ din Orăștie aduce scirea, că Archiducele Iosif fiind în inspecția honvedimei la Deva, s'a dat un banchet în onórea lui, la care n'a fost învitat rabinul din acel oraș. O fóie maghiară din Deva face mare gălăgie pe acéstă temă și ceea-ce este mai curios, e că vice-șpanul pune vina pe primar, primarul pe mareșalul curții, și nu sciu acum cum sĕ se scuze, că n'au învitat pe rabinul la banchet...

Pentru masa studenților românî din Brașov au întrat de la „*Sléua*“ instit. de economii din Petrea-Română *20 cor.* Priméscă onorata Redacțiune cele mai căldurôse mulțămite. — *Direcț. școl. medii gr. or. rom.*

Pentru o biserică.

Tinerimea română din Copand și împrejurime învită la petrecerea de vară ce o va aranja în *12 Iulie* st. n. a. c. în școla gr. cat. din Copand. Inceputul la 6 óre p. m. Prețul de întrare: de persónă 1 cor. 60 banî, de familie 3 coróne. Venitul curat este destinat pentru fondul de edificare a sf. biserici din loc. Contribuirile peste taxa de întrare sunt a se adresa d-lui George *Pălăceanu*, cand. de adv. (Turda, Torda Aranyos m.) se primesc cu mulțămită și se vor publica.

Comitetul aranjator: George Pătăceanu președinte, Eugen Crișianu v.-președinte, Ioan Bosian secretar, Emil Mureșianu cassar, Silviu Chisiu controlor. Membrii: Alesandru Brumariu, Alesandru Pop, Augustin Rațiu, Aurel Gajia, Beniamin Colceriu, Emil Cenariu, Emil Petricaș, Emil Pop, Emil Poruțiu, Eugen Mezei, George Ciugudeanu, George Giurgiu, Gregoriu Bolboca, Gregoriu Rusu, Ioachim Pop, Ioan Bologa, Ioan Chiș, Ioan Covrig, Ioan Hărșian, Ioan Irimieș, Ioan Nemeș, Irimie Rusu, Iuliu Codarcea, Iuliu Z. Iambor, Mihail Moldovanu, Miron Chirila, Stefan Felezau, Teodor Irimieș, Vasile Săndeanu.

Din incidentul acestei petrecerî ni-se trimite spre publicare și următorul *apel*:

Biserica ca comunitate etică mai înaltă, în care se manifestă quintesanța vieței sufletescî a omului prin deprinderea sentimentelor religióse ideale, este fără îndoială un bun omenesc neprețuit.

Pentru noi Biserica este mai mult. Pentru noi, la carî legea și credința strămoșéscă e concrescută cu limba și individualitatea nóstră etică de popor, Biserica este nu numai sanctuar, ci și pavĕză puternică a celor mai prețióse comorî spirituale a ființeî nóstre naționale.

Când pĕtrunșî de însemnătatea Bisericei în viéța neamului nostru, în înțelegere cu comitetul parochial al comunei curat românescî *Copand* ai căreî poporenî credincioșî simțesc lipsa unui locaș sfânt potrivit pentru deprinderea sentimentelor sale pii, ne-am ținut de datorință plăcută a contribui la sporirea fondului de edificare a bisericei de acolo, prin aranjarea unei petrecerî de vară, ne permitem a trece marginile unei manifestațiunî locale și a apela la întreg publicul românesc ca din incidentul pe trecerei nóstre, sĕ binevoiască a sprijini cu obolul sĕu scopul măreț al aceleia și astfel sĕ aducă jertfă bine primită pe altarul național.

Comitetul aranjator.

De-ale jurnalismului.

Am publicat nu de mult trei foiletóne asupra jurnalismului german. Intr'unul din ele se amintea ceva despre felul cum se redactéză unele diare cu fórfecile.

Fórfecile sunt un instrument tot așa de indispensabil într'o redație, ca și într'un atelier de croitorie. E vorba însĕ cum le întrebuințéză cine-va.

Foile de dincóce de Carpațî reproduc cu preferență câte o nuvelă, schiță sĕu disertațiune din vr'o fóie sĕu revistă de peste Carpațî, mai ales décă acea nuvelă, schiță sĕu disertațiune se distinge printr'o limbă curată și frase bine încheiate.

Lucrul e ușor de înțeles. Noi ceștî de dincóce suntem doritorî de limbă frumósă și corectă românéscă, ne edificăm așa dicênd cetind vr'o novelă drăguță eșită din condeiul vr'unui distins scriitor transcarpatin și îi sorbim cu plăcere propozițiile.

Este însĕ óre-cum de sine înțeles, că la sfârșitul publicațiunei reproduse, pe lângă numele autorului, nu e permis nicî odată sĕ uităm de isvorul de unde am scos novela etc, și în parantes tot-déuna sĕ punem și numele revistei.

Așa cere cinstea literară.

*

Unii scriitorî sunt fórte sensibilî în privința acésta și décă le reproducî chiar numai o scire, fără sĕ indicî isvorul, se supĕră și se indignéză. „Cum? Munca mea cinstită, originală sĕu traducere, fie chiar și numai o scire, este proprietatea mea! Eu am căutat'o, eu m'am nĕcăjit traducêndu-o, și uite piratul ăsta mi-o șterpelesce de-a gata, mi-o taie cu fórfecile și umple colónele cu munca altuia!“

Și nu poțî sĕ nu-i dai dreptate scriitorului, cum nu poțî sĕ nu dai dreptate proprietarului unei grădinî cu pomî, când se supĕră, décă cine-va îi fură merele.

*

Pentru lucrurî mai neînsemnate, muncite de noi și reproduse de alții nicî odată nu ne-am supĕrat, deși n'am prea putut pricepe, de ce ei nu indică isvorul....

Nu e mai puțin adevĕrat însĕ, că la articole mai mărișóre, adesea adunate cu multă migălélă, când le vedeam reproduse în alte diare, fără sĕ spună, că sunt luate de la noi — nu puteam sĕ nu ne indignăm.

Tot așa ne indignam și când reproducția se făcea într'un mod neghiob, în cât i-se strica tot rostul.

Sĕ vedem câte-va esemple:

Prin Martie anul trecut, unul dintre colaboratorii noștri într'un foileton, ce făcea parte dintr'o serie de impresii și amintirî, descrie bravura unui Român, care cu riscarea vieții sale a scăpat de mórte douĕ femei neputincióse, pe carî valurile Someșului le ducea cu luntrea rĕsturnată la peire sigură.

Vrênd a da acestei descrierî o formă literară pe cât se póte de sugestivă, colaboratorul nostru a enarat încă o întîmplare analógă, petrecută în Italia și care dăduse poetului german Bürger subiectul pentru renumita baladă „*Das Lied vom braven Manne.*“

Una din foile nóstre se apucă și taie cu fórfecele capul foiletonului și-l aruncă în foc, ér códa cu bravura Românului o reproduce, ca și cum ar fi an articol de reportaj asupra unei nenorocirî. Tot odată, fără sĕ-l fi autorisat cine-va, descopere numele colaboratorului, care semnase foiletonul cu un pseudonim. Numai de un lucru nu și-a adus aminte surata, de a spune și numele diarului, unde s'a publicat foiletonul, pe care l'a reprodus trunchiat....

Anul acesta tot prin Martie, „G. T.“ publică un alt foileton cu titlul „*Mórte năprasnică*“.

Aceeași fóie se apucă și îl trunchiéză, reproducênd partea, care se vede că i-a plăcut mai mult cu Firóna și cu proprietarul din Rĕstocî, care s'a înecat cu un os de pesce. Și în partea acésta face din „proprietarul“ din Rĕstocî...., un „grof“. fără sĕ-l fi autorisat cineva. Sub fragmentul acesta, reprodus ad libitum, binevoiesce apoi surata a pune pseudonimul colaboratorului nostru, nu găsesce însĕ de cuviință a pune și numele „Gazetei“ de unde a forfecat foiletonul mutilat.

*

In numĕrul 66 al „G. T.“ (22 Martie st. v.) se începe publicarea unui articol „*Bismarck și Românii*“, culese, adnotat, comentat și tradus din nemțesce după memoriile regelui Carol, cu multă ostenélă de un colaborator al nostru.

„Tribuna Poporului“ din Arad, fără sĕ aștepte sfĕrșitul articolului, începe cu reproducerea în Nr.-ul de la 25 Martie și reproduce în numĕrul sĕu de la 30 Martie și sfĕrșitul, punĕnd ca iscălitură pseudon-

mul colaboratorului nostru, fără sĕ arate isvorul de unde l'a luat, ca și cum acel colaborator i-ar fi trimis direct lucrarea sa.

*

In nrul 102 de la 9 (22) Maiŭ a. c. „G. T.“ publică un articol, căutat, tradus și comentat în redacția nóstră, întitulat: *„Un Cagliostro al secolului XIX“*.

„Tribuna Poporului“ din Arad îi taie întroducerea și sfêrșitul și publică în Nr. 86 al sĕu de la 11 (24) Maiŭ, munca nóstră fără iscălitura pseudonimului și fără sĕ spună de unde a luat articolul trunchiat, căruia numai titlul i-l'a schimbat așa: *„Un mare șarlatan ovreu“*.

*

„G. T.“ în numĕrul 132 de la 17 (30) Iunie a. c. publică nisce amĕnunte interesante despre *„Natalia — Alesandru — Draga“*, traduse din revista francesă *„Les Annales“*.

„Trib. Pop.“ cu tóte că pretinde a fi avut un reporter special la Belgrad, chiar și în evenimentele sêrbescĭ găsesce de cuviință a-ne „consulta“ pe noi, și reproduce articolul tradus în redacția nóstră fără sĕ indice isvorul.

O schimbare totușĭ a făcut, anume pe când noi scrisesem: „In revista „Les Annales“ un domn.... povestesce etc“. „T. P.“ ḑice: „Les Annales“, o *mare* revistă francesă.“

Ei bine, stimațĭ confrațĭ de la „T. P.“, aflațĭ, că revista „Les Annales“ nu e de loc mare. Din contră e una dintre cele mai mititele reviste...

*

Fórfecĭ! fórfecĭ! Or fi și ele un instrument indispensabil în fie-care redacție, dér trebue sĕ le întrebuințeze cine-va în mod cinstit, nu sĕ umble prevaricând în proprietatea altuia.

— st. —

Societatea de lectură „Inocențiu M. Clain.“

(Raportul general despre activitatea ei în anul 1902—1903.)

(Urmare).

3) Biblioteca societății.

La finea anului administrativ 1901—1902 biblioteca nóstră consta din 2527 de opurĭ în 3162 volume, 198 fascicoli, 67 broșurĭ, 2 fragmente și 2 manuscripte. La sfêrșitul anului 1902—1903 biblioteca nóstră poseda 2652 opurĭ, în 3309 volume. 203 fascicule, 87 broșurĭ, 2 fragmente și 3 manuscripte, decĭ resultă o sporire de 129 opurĭ, în 147 volume, 5 fasc., 20 broș., și 1 manuscript. Acésta crescere s'a întêmplat parte din donațiunĭ, parte prin

a) cărțĭ donate:

1) Academia română 10 opurĭ, 2) Academia maghiară 20 opurĭ, 3) d-șóra Elena Sântion 1 op, 4) Rev. Dr. I. Marcu 1 op, 5) Ilustr. Sa Dr. V. Hossu 9 opurĭ, 6) M. On. D. I. F. Negruț 1 op, 7) Reverendissimul d-n Csicsaky Imre 3 opurĭ, 8) On. d-n Ioan Baciŭ 2 opurĭ, 9) „Asociațiunea“ 2 opurĭ, 10) Redacția „Libertățeĭ“ 1 op, 11) On. d-n Petru Rusu 3 opurĭ, 12) De la repausatul S. Velțan, teolog 3 op., 13) Teologii: A. Vodă, N. Fabian, I. Suteu, I. Bardoși câte 1 op.

Aducem și pe acéstă cale cele mai sincere mulțămite ale soc. nóstre pentru acestea donațiunĭ.

b) cărțĭ cumpĕrate

In decursul acestui an s'au cumpĕrat cărțĭ în preț de peste 170 coróne.

c) Reviste și ḑiare.

In anul acesta ne-au dat binevoitorul sprijin prin trimiterea gratuită a revistelor și ḑiarelor onoratele redacțiunĭ de la: „Tribuna“ (Sibiiu) „Gazeta Transilvaniei“ (Brașov) „Tribuna poporului“ (Arad) „Telegraful român“ în 2 esemplare (Sibiiu) „Drapelul“ (Lugoșiŭ) „Activitatea“ (Orăștie) „Libertatea“ (Orăștie) „Cronica“ (Bucurescĭ) până la detragerea debitului poștal, „Fóia diecesană“ (Caransebeș), „Unirea“ în 2 es. (Blașiŭ), „Fóia școlastică“ (Blașiŭ), „Bunul econom“ (Orăștie), „Poporul român“ (Budapesta) „Familia“ (Oradea-mare), „Alkotmány“ (Budapesta) „Egyházi közlöny“ (Budapesta) „Rĕvașul“ (Cluș) „Albina“ (Bucurescĭ) „Katolisches vereinsblatt“ (Viena) „Fóia poporului“ (Sibiiu), „Revista Bistriței“ (Bistrița.) Aducem cele maĭ sincere mulțumite onoratelor redacțiunĭ de la numitele foi și reviste și le rugăm ca și în viitor sĕ ne împărtășéscă de binevoitorul sprijin.

In decursul acestui an am abonat: „Revista română“ (Bucurescĭ), „Enciclopedia română“ (Sibiiu) „Luceafĕrul“ (Budapesta), „Sĕmănătorul“ (Bucurescĭ).

4. Cassa societății.

In decursul acestui an societatea nóstră șĭ-a administrat averea proprie și a administrat fondul „Inocențiu M. Clain“.

a) Averea proprie.

I. Statul activ cu începerea anului 1902—1903 2084 cor. 97 fil.

II. In decursul acestui an au fost percepțiunĭ reale 361 cor. 93 fil.

III. In decursul acestui an au fost erogațiunĭ reale 377 cor. 97 fil.

IV. Adăogându-se percepțiunile reale de 361 cor. 93 fil. la suma de la începutul anului 1902—1903 2084 cor. 97 fil., ne dă suma de 2446 cor. 90 filerĭ, din carĭ subtragêndu-se suma erogațiunilor de: 377 cor. 97 filerĭ, resultă, că averea societățeĭ în presinte e de 2068 cor. 93 filerĭ. Decĭ comparându-se statul activ al cassei de la începutul anului 1902—3 cu cel de la sfîrșitul anului, se vede un scădămênt de 16 cor. 04 filerĭ.

b) Fondul „Inocențiu M. Clain“.

Statul activ cu începutul anului 1902—1903 a fost 156 cor. 72 fil.

In decursul anului au incurs 86 cor. 56 fil.

Venitul seratei *din 31 Maiŭ de 175 cor. 10 fil.* Suma finală la sfârșitul anului 1902—1903 e de ***418 cor. 38 fil.***

(Va urma).

Suntem rugațĭ a da loc următórelor rêndurĭ, pentru carĭ lăsăm totă rĕspunderea în sarcina trimițĕtorului:

Spre orientarea onor. public.

De când ne-am retras, eu și d-l protopop Dr. Tr. *Putici*, de la institutul de credit și economii *„Timișiana“*, de-atuncĭ nu numai cunoscutul organ de limbă română din Arad, dér și urmașii nostri la institut, ba și un om cu óre-care trecere în public, care a fost cândva în fruntea acelui institut, — despre acésta am informație de la un bărbat distins, cu care a vorbit în persónă — clevetesc mereu câte verḑĭ uscate asupra nóstră, nu numai ca despre foștĭ membri în direcția institutului, ci și ca ómenĭ privațĭ, caluminându-ne în mod josnic și ordinar pe ambii, scornind asupra nóstră și la spatele nóstre fapte de carĭ nicĭ unul, nicĭ altul dintre noi nu am fost nicĭ-odată, nicĭ suntem capabilĭ.

Unii o fac asta, ca sĕ-șĭ acopere rușinea; ér cel cu óre-care trecere, o face spre a ne inputa nouĕ defectul și pĕcatul unilateralității sale, carĭ îi slăbesc orĭ chiar zădărnicesc efectul lucrărilor și pornirilor sale.

Față de atacurile și calomniările numitului organ din Arad, am tăcut ambii, parte pentru-că încă de demult nu-l ținem demn de atenția nóstră, nicĭ de a ne pune sĕ stăm față în față cu representanții sĕi înaintea cutărui județ, parte pentru-că noi amêndoi am avut și avem receruta putere de abnegație spre a subordina interesele nóstre intereselor numitului institut: ca nu cumva prin apĕrarea séu reagarea nóstră sĕ clătinăm, orĭ chiar dóră sĕ sguduim creditul séu esistența numitului institut de banĭ, creat cu banĭ românescĭ, pe lângă conlucrarea mea și a fericitului meu socru cu intențiunĭ și scopurĭ bune și nobile economice românescĭ. Am tăcut, în fine, și pentru-că am avut ambii, pe cum avem și aḑĭ, firma convingere, că adevĕrul, de care noi nu ne temem nicĭ decât, nu rĕmâne ascuns și că prin urmare el va eși de sine la ivélă de sigur, décă nu aḑĭ — mâne.

Fața de ceilalțĭ clevetitorĭ și calomniatorĭ însĕ — fiind-că „vorba sbóră“ — aflu de bine și de necesar a clarifica situația în care mĕ aflu aḑĭ eu și d-l protopop Dr. Tr. Puticĭ.

Ĕtă dér situația nóstră.

Scornindu-se asupra nóstră bănuelĭ, nu ne-am mai întrebat de temeinicia lor, ci din contră: deși am sciut și scim positiv, că bănuelile sunt absolut nebasate; deși sciam și scim, că ele nu isvoresc, decât numai din rĕutate, din intrigă rĕutăciósă, din interese mârșave speculative, din poftă de rĕsbunare asupra nóstră, care rĕsbunare este nutrită cu mare pasiune și zel din Arad, pentru-că noi doi, adecă eu și d-l protopop, la nicĭ una dintre cele trei alegerĭ de episcopĭ abia trecute, nu ne-am aplecat terorismului de partid și peste tot am ținut și ținem firm la realisarea drepturilor istorice cu episcopia din Timișóra. repet: deși sciam, scim și suntem convinșĭ despre tóte astea, totușĭ — când am vĕḑut, că pornirea diabolică a prins cât de cât rădĕcinĭ și acolo unde noi credeam, că intriga și șóptele de la spatele nóstre nu prind, ba chiar că e o imposibilitate ca sĕ prindă rădĕcină — ne-am retras ambii de la institut.

De la retragerea nóstră, întêmplată în luna lui Martie a. c. și până la acest moment, am tăcut ambii tăcerea pescelui. Nu ni-am ridicat cuvêntul întru apĕrarea nóstră; nu am cerut ospitalitatea cutărui jurnal românesc spre a face ca cuiul sĕ iasă din sac; nu am inițiat nicĭ în public, nicĭ pe cale privată, nicĭ un fel de acțiune de rĕsbnnare îndreptată spre stricarea, séu cu ascuțiș îndreptat contra „Timișianii“; nu am pus acțiile nóstre spre vêndare; nu avem nicĭ aḑĭ, nicĭ eu, nicĭ d-l protopop, nicĭ inimă rea, nicĭ pornire rea séu ostilă contra numitului institut.

Dér acéstă retragere și tăcere a nóstră nu însémnă nicĭ pe departe o amorțire, séu chiar înmormêntare a nóstră, séu a puterii și voințeĭ nóstre de lucrare.

Nu suntem încă nicĭ morțĭ, nicĭ omorîțĭ, nicĭ trupesce, nicĭ sufletesce! Nicĭ ne scim isolațĭ și singurĭ în părerile și convingerile nóstre. Cu atât mai puțin ne putem privi în starea, după noi nedémnă, de a ne face codașii celor ce ne-au calumniat.

Din contră: ambii suntem bărbațĭ maturĭ, conscii de nevinovăția, ca și de datorințele nóstre; ómenĭ cu vederĭ clare, cu prevederĭ și cu pricepere aprofundată, cu inimă caldă pentru genuinele interese ale românismului din aceste părțĭ, și ne ținem de datorință a lucra și a desvolta activitate publică, pe cât putem și întru cât ne va succede, pe teren cinstit, curat și românesc.

In deosebĭ însĕ nu vom suferi odată cu capul ca ura, intriga, desbinarea, terorismul cultivat cu atâta vehemență contra nóstră în Arad, sĕ ne măture în casa nóstră proprie! Nu-i vom lăsa teren liber în casa nóstră, spre a ne batjocuri și deride, precum batjocuresc și derid ei, cei din Arad, pe *bunuții* si *credulii* noștri carĭ, conscii și inconscii, li-s'au aruncat în brațe.

Atât.

Asta este situația în care mĕ aflu eu și d-l protopop Putici!

Cred decĭ, că nicĭ un om de bine nu ne va lua în nume de rĕu activitatea nóstră limitată mai sus. Ba sper chiar, că ómenii de bine, fie acționarĭ ai institutului „Timișana“, orĭ ba, ne vor și face demnĭ de binevoitorul lor sprijin.

Rog decĭ pe toțĭ onorații cetitorĭ — acționarĭ și neacționarĭ — că décă, și când vor voi sĕ judece asupra nóstră, fie în verĭ-care privință, sĕ binevoiéscă a se aședa pe acéstă basă, pe acest piedestal sĕ urce și sĕ nu ne condamne — fără a ne asculta și pe noi.

Inițiativa, care am luat'o noi doi, împreună cu mulțĭ alții, carĭ ne cunosc și consimțesc cu vederile nóstre, spre a crea modestul insitut de credit și economii *„Păstoriul“* în suburbiul Fabric, cu scop nobil și spre ajutorarea mai ales a comunelor bisericescĭ, și fără lăcomia la câștig mult și mare, nu am luat'o nicĭ decât cu intenția de a strica institutului, care deja esistă aicĭ, și ai cărui acționarĭ — și încă considerabilĭ, încât privesce numĕrul acțiilor ce le avem — suntem și noi. Nicĭ noi doi, nicĭ aderenții noștri, nu suntem capabilĭ de astfel de intenții neromânescĭ.

Ĕr faptul în sine: adecă, că în capitala de odinióră a fostului Bănat vor fi douĕ institute de banĭ: unul în centru, altul în suburbiul Fabric, numai ómenĭ rĕutăcioșĭ, orĭ scurțĭ de vedere pot sĕ-l timbreze de pornire ostilă!

Au dóră nu sciu, orĭ nu vĕd ei, că pe aicĭ sunt mai multe comune *rurale*, carĭ au câte douĕ institute de banĭ, și — ambele esistă.

De altă parte lumea scie, orĭ cel puțin trebue sĕ presupună așa, că cei ce stau aḑĭ în fruntea inst. „Timișana“: în deosebĭ finul și nașul sĕu ș. a. ș. a. toțĭ sunt pușĭ de ultima adunare gen. și de aceea sunt pușĭ, fiind-că sunt ómenĭ cu vadă, cu trecere înaintea publicului, și — ei, de, trebue sĕ se presupună și asta: mai desinteresațĭ față de institut, cu „mânĭ mai curate“, ca noi și ca aderenții noștri.

De unde déră presupunerea, că noi cei fără trecere, cei suspiționațĭ, noi le vom puté strica lor séu institutului „Timișana“? Séu că — décă alte momente séu împrejurărĭ ar strica ceva — atuncĭ noi doi, óre cum, pe ce cale, în ce chip am mai puté ajuta?

In fine rog pe onor. cetitori, ca sĕ nu-mĭ ia în nume de rĕu, ci sĕ-mĭ recunóscă cel puțin îndreptățirea, ca *între astfel de împrejurărĭ, neinvocate de mine*, sĕ clarific situația în care mĕ aflu eu și d-l protopop, într'un mod cât mi-s'a putut mai calm și mai crutător, cum am făcut aci.

Timișóra-Fabric, 30 Iunie 1903.

Cu stimă:
Pavel Rotariu,
advocat.

ULTIME SCIRI.

Budapesta 2 Iulie. Inainte de a se deschide ședința camerei, s'a ținut consiliu de miniștri. La începutul ședinței se citesce autograful prea înalt, prin care se stabilesce quota pentru durata anului curent. (pentru Ungaria $33^{3}/_{49}\%$, ér pentru Austria $66^{46}/_{49}\%$). Când se cetia autograful, deputatul Ratkay sare în sus și ḑice: „Asta-i nelegalitate în numele regelui!“ Președintele anunță, că autograful se aduce la cunoscință. Atuncĭ isbucnesce din nou un sgomot teribil, și strigăte: „Scandal! Nelegalitate! Asta nu se póte! Nu luăm notă! Trebue desbătut!“ Președintele Daniel declară, că autograful se va pune la ordinea ḑilei. Ratkay critică proporția quotei, care ar fi nelegală. Ministru-președinte *Khuen* constată, că procederea a fost corectă și legală. Proiectul quotei a fost imposibil a-l presenta până la 30 Iunie, fiind-că într'aceea isbucnise crisa și nu era timp fisic, cu atât mai vêrtos, că nu erau prospecte, ca proiectul sĕ se desbată la timp și în Austria. Guvernul nu șĭ-a făcut decât datoria când a presentat proiectul de quotă corónei spre decisiune.

Viena, 3 Iulie. Incă împĕratul n'a luat nicĭ o decisiune față cu demisiunea cabinetului.

Viena, 3 Iulie. După scirile sosite dela Constantinopol, Sultanul nu doresce rĕsboiul cu Bulgaria și numai silit va întra în el.

Literatură.

A apărut *„Almanachul“* societății *„Petru Maior“* Budapesta 1901 cu un conținut bogat și ilustrat. Format 8º cu 144 paginĭ. *Prețul 4 coróne.* Se află de vêndare la Tipografia *A. Mureșianu* cu prețul indicat, plus 35 banĭ porto.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Dela „Tipografia A. Mureşianu" din Braşov, se pot procura următórele cărţi:

(La cărţile aici înşirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 banĭ pentru recomandaţie.)

Atragem atenţiunea cetitorilor asupra cărţilor de mai jos, carĭ se vênd cu preţurĭ reduse, ba chiar *numai pe jumêtate, de cum s'au vêndut până acum.*

1) *Lascar Viorescu*, ***O icónă a Moldovei din 1851*** de *Wilhelm de Kotzebue*. E cunoscută acéstă scriere ca o lucrare istorică de mare valóre în literatura nóstră. Conţine 268 pag. cu tipar curat şi hârtie de lux Preţul în loc de 4 cor., cum s'a vêndut până acum, este adĭ numai *2 cor.* (+ 30 banĭ porto.)

2) ***Poesii*** de *Veronica Micle*, regretata nóstră poetă. Conţine 144 pag. In loc de 3 cor., se vinde numai cu *1 cor. 50 b.* (+ 10 b. porto).

3) ***Poesii complecte*** de Carol *Scrob*. Numele acestui autor este de asemenea bine cunoscut literaţilor noştri şi poesiile lui ocupă un loc frumos în literatura română. Preţul s'a redus dela 4 la *2 cor.* (+ 20 b. porto).

7) ***„Vréĭ sĕ te iubéscă bărbatu?"*** Broşura cu acest titlu conţine poveţe practice serióse şi fórte potrivite pentru familiile bune. Preţul dela 1 cor s'a redus la 50 b. (+ 5 b. porto).

4) ***Instrucţiunea gimnasticei*** în scólele de băeţĭ şi de fete. Cu 57 figurĭ în text, de *D. Ionescu*, profesor de gimnastică la liceul Lazăr şi la şcóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Preţ. în loc de 3 cor. e 1 cor. 50 b. (+ 10 b. porto) De lipsă e mai cu sémă pentru învĕţătorĭ.

5) ***Originea monedelor*** (a banilor) de *M. C. Suţu*, o interesantă conferenţă ţinută la Ateneul Român din Bucurescĭ. In loc de 1 leu se vinde cu 50 banĭ.

6) ***Poesii*** de *F. M. Stoenescu*. Este o carte mare de 252 pag. cu esterior plăcut şi bine îngrijit. Autorul e de asemenea cunoscut în literatura română şi versurile sale frumóse nu au lipsă de laudă, căcĭ se laudă de sine. In loc de 4 cor. se vinde cu 2 cor. (+ 10 b. porto.)

Monologurĭ în versurĭ seria a 2-a după Auguste Vacqnerie, Eugene Manuel, Uhland, Emile Goudean, E. Grenet-Dancour şi L. Ralisbonne, de Nicolae Ţincu, 1 cor. plus 5 b. porto.

Istoria lui Stan Păţitul. Partea a II-a. **Femeia** în versurĭ pentru popor de I. Tom. Totan învĕţător, preţ. 20 b. plus 3 b. prt.

Buchete de florĭ, culese din grădina limbei române pentru copiĭ, fascicola III, de I. T. Totan, inv. Ed. I. Pr. 20 b. porto 5.

Poesii, de Bolintineanu. Bătăliile Românilor, II. Preţul 1 cor. (plus 10 b. porto.)

Juvenilia, prosă şi versurĭ, de Sextil Puscariu. Preţul cor. 1.60, pl. 20 b. porto.

Opiniunea publică, conferenţa ţinută a Atheneul român de C. Dissescu la 27 Februarie 1885. preţul 50 b. plus porto 5 banĭ.

Imbunătăţirea stărei sătenilor de Gr. G. Pencescu, preţul 50 b. + 5 b. porto.

Nu mĕ uita! Colecţiune de versurĭ pentru ocasiunĭ funebralĭ. Aranjată prin N. F. *Negruţiu*. Ediţ. IV. Preţul 50 banĭ. (+ 5 b. p.)

Pribeag, ediţia I-ă de Ioan Iosif Sceopul Preţ. cor. 1. 50 b. pl. 10 b. porto.

Poesii de Al. A. Macedonski. Preţ. 3 cor. pl. 20 b. porto.

Scriitorĭ, cetitorĭ şi criticĭ de N. Rădulescu-Niger 50 b. plus 5 b. porto.

Lira Sionului séu cântarea sĕrbătorilor de Aron Boca Velchereanu 50 b. plus 10 b. porto.

Bocete adecă **Cântărĭ la morţĭ**, adunate de *I. Pop-Reteganul*. Preţul 80 banĭ. (+ 10 b. p.)

Cu vêrful penei, scrieri satirico-humoristice de Antoniu Pop 1 Cor. plus 10 b. porto.

Poesii de Vasile Ranta Buticescu. Ediţiunea „Amicului Familiei". Preţul 1 cor. 20 b. plus 10 b. porto.

Umbre şi luminĭ poesii de Em. *Părăeanu*, cor. 2·50 (porto 20 b.)

Asupra situaţiunei, articoli şi foişóre de Ióan A. Lăpedat. Preţ. 40 b. pl. 10 b. porto)

Istoria legii noue scrisă de Dr. Victor Szmigelski. Tomul II: Isus ca preot. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat metropolitan gr. cat. de Alba-Iulia şi Făgăraş. Pretul 3 cor. 40 b. plus 20 b. porto.

Influinţa francesă în România de Al. Xenopol profesor la universitatea din Iaşĭ Cu 50 b. + 5 b. porto.

Românii Secelenĭ. Causele decadenţei lor economice şi mijlócele de îndreptare. Disertaţiune de Ioan I. Lăpădat. 30 banĭ plus 5 banĭ porto.

Trilby, roman în românesce de Afin dela Tusuia. Preţul 2 cor plus 20 banĭ porto.

„Consideraţiunĭ istorice asupra asociaţiunii popórelor şi aplicaţiunile lor la *naţiunea nóstră*" de *Ioan Clinciu* profesor în Bucurescĭ. Preţul 2 cor. (+ 10 banĭ porto.)

Cartea Sătênului, novele de Em. *Părăeanu* cor. 1 (pl. 5 b. por.)

„In vĕtóre" novele şi impresii de *Vlăhuţă*, cor. 1·25 (porto 10 b.)

„Amicul tinerimei", Anul I. fóia de cunoscinţe folositóre de prof. I. *Moisil*-legat în păreţĭ tarĭ costă 5 cor. (por. 20 b.)

Povestea despre prinţul Ahmed al Kamel séu Pribeagul îndrăgostit Tradusă de *Dr. T.* Preţul 60 b. (+ 6 b. porto.

Buchetul, culegere de cântărĭ bĕtrânescĭ şi naţionale de I. Pop Reteganul. Preţul 50 b. (cu porto 56 b.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viéţa Românilor bihorenĭ, de *L. Rudow-Suciu*. 148 pag. 8⁰. Preţul. 1 cor. (+ 10 b. porto.)

125 chiuiturĭ de carĭ strigă feciorii în joc. de *I. P. Reteganul*. Pr. 24 b. cu porto 30 b.

Nopţĭ de érnă novele pentru popor, de *George Simu*. Conţine novele cu tendinţe morale. Form. 4⁰ 250 pag. Preţul cor, 1.20 (cu posta cor. 1.30)

Opşagurĭ, cât cioplite, cât pilite şi la lume împărţite, de *I. P. Reteganul*. Vre-o 60 de poesii glumeţe. Pr. 80 b. (+ p. 10 b.)

Schiţe din Italia de Teodor *Bulc*. preţul 2 cor. (+ 20 b. porto).

Amintirĭ din Grecia de Teodor *Bulc*; preţul cor. 1.20 (plus 10 b. porto).

Poesii poporale despre Avram Iancu adunate şi publicate de Simeon Fl. *Marian*. Preţul 1 cor. (+ 10 b. porto)

Musa Someşană, poesii poporale din jurul Năsĕudului, culese de *Iuliu Bognariu*. Preţul 50 b. (cu posta 56 b.)

Teoria dramei cu un tractat introductiv despre frumos şi artă de prof. Dr. Iosif *Blaga*. Preţul coróne 3.60 (plus 30 b. porto.)

Dracul, novelă de V. R. *Buticescu*. Are tendinţa de-a combate credinţa deşertă. Preţul 20 baanĭ (cu porto 25 banĭ.)

Ţiganii, schiţă istorică, de *I. P. Reteganul*. Preţul 1 cor. (+10 banĭ porto.)

Cuvinte de aur séu **invĕţăturĭ înţelepte** date de un părinte fiului seu. Din operile lui I. H. Campe, tradus în limba română de Ioan Sonea preot gr. cat. în Seplai. Cu permisiunea prea Veneratului Ordinariat 1 cor. 60 b. plus 10 b. porto.

Escursiunĭ pe munţii Terei Bârsei şi ai Făgăraşului din punctul „La om" de pe „Bucecĭ" până dincolo de „Negoiul". Descoperirĭ, întregite cu schiţe istorice despre Castelele şi ţéra Făgaraşului de I. Turcu, protonotar pensionat al comitetului Făgăraş. Preţul 2 lei plus 10 b. porto.

Cartea Ilustrată pentru copii şi copile de George *Simu*. Acéstă broşură conţine poesii istorióre şi morale spre escitarea gustului de cetit la copii. Preţul 50 banĭ (+ 56 b. porto.)

Trandafirĭ şi Viorele. Poesii poporale culese şi ordinate de Ioan *Pop Reteganul*. Ediţ. III. Preţul redus 60 banĭ (+ 10 b. p.)

Versurĭ de dor, adunate din poeţii românĭ de *A*. Preţul 50 banĭ (+ 5 b. porto.)

Doi prinşĭ în cursă, comediă într'un act de A. Kellner localisată de I. Em. *Bobancu*. Preţul 24 banĭ (+ 3 b. porto).

Dr. Iosif Frapporti prelucrată de Ioan Papiu. Preţul 60 banĭ plus 10 banĭ porto.

Dialogul Ţiganului cu Sân-Petru la pórta raiului séu glume şi petrecere de ajuns. Manual lucrat după biblia ţigănéscă de Aron Boca Velchereanu 50 banĭ plus 5 b. porto.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu 2 cor. plus 10 b. porto.

Dinu Milian roman. Nenuica sfânt. de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 banĭ porto.

Feciorul Popei. Facerea Joiţei. O dragoste a veacului. Rochia Catiţei. Amedeo Madini. Din viaţa tristă După natură. Bacalaureatul, de Const. Mille. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Proba de foc, comedie într'un act după A. Cotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdan 30 b. plus 10 b. porto.

Buna chivernisélă, carte pentru toţĭ întocmită după ideilel ui Sam. Smiles de Theodor V. Păcăţianu. 40 bani plus 5 b. porto.

„Clipe de repaus" de *Sorcovă*. Un volum elegant, care póte ocupa loc pe masa orĭ-cărui salon. Preţul 2 coróne. (Pentru România 2 Lei 50 banĭ) porto extra. Credem a fi de prisos a mai recomanda in special acéstă nouĕ apariţie literară. In acest volum găsim un limbagiŭ frumos românesc şi nişte povestirĭ scrise cu atâta spirit, încât cartea odată luată în mână, nu o mai puĭ jos, până nu ai cetit'o totă. Se póte procura la Tipografia A. Mureşianu pe lângă trimiterea preţului indicat plus 20 banĭ porto.

„Pe pragul mormêntului," de preotul *G. Simu*, conţine versurĭ funebrale pentru popor şi pentru inteligenţĭ. Pr. 50 banĭ (+ 6 b. porto).

Prosă şi versurĭ, fabule de Gr. M. Alexandrescu preţul 30 b. plus 5 b. porto.

— A apărut tomul I. din *„Novele"* de Vasilie Ranta *Buticescu*. Broşura are 286 paginĭ şi conţine istorióre frumóse scrise într'un limbagiu plăcut. Preţul ei e 1 cor. 60 banĭ plus 20 banĭ porto. Se póte procura de la tipografia A. Mureşianu, Braşov.

Tipografia Aurel Mureşianu Braşov.